

Plan mot kränkande behandling och diskriminering

för Ulriksdalsskolan

Verksamhetsåret 23/24

1. Inledning

Alla elever inom skolan har rätt att inte bli utsatta för kränkande behandling eller diskriminering. Ulriksdalsskolans vision är att skapa förutsättningar så att alla barn ska må bra och kan nå sin fulla potential. Vi värderar trygghet, trivsel och lärande högt där alla känner sig sedda och inkluderade.

Varje år är skolan skyldiga att upprätta en plan mot kränkande behandling och diskriminering. Planen mot kränkande behandling och diskriminering genomsyrar hela skolans verksamhet och är väl synlig i utbildningen och i de regler och rutiner som finns. Alla elever, medarbetare och vårdnadshavare är delaktiga i arbetet mot kränkande behandling och diskriminering.

Planen utgår från skollagen (2010:800), diskrimineringslagen (2008:567), läroplanen, FN:s barnkonvention samt förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling.

1.1 Vad är kränkande behandling och diskriminering?

Kränkande behandling

Kränkande behandling är ett beteende som kränker någons värdighet, men som inte har något samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Vid bedömning av om en elev blivit utsatt för kränkande behandling ska elevens upplevelse vara utgångspunkt. Upprepade kränkningar vid återkommande tillfällen kallas för mobbning.

Kränkande behandling kan exempelvis vara:

- fysiska handlingar (slag, knuffar)
- verbala (nedsättande ord, öknamn, hot, svordomar)
- psykosociala (ryktesspridning, utfrysning, grimaser)
- texter och bilder (teckningar, lappar, fotografier, klotter, sms, sociala medier)

Diskriminering

Diskriminering betyder att en elev blivit orättvist behandlad och att det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning,

funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Det finns vidare olika former av diskriminering, det vill säga hur diskriminering kan yttra sig/framträda. De olika formerna av diskriminering är trakasserier, sexuella trakasserier, direkt diskriminering, indirekt diskriminering, bristande tillgänglighet och instruktioner att diskriminera.

1.2 Innehållet i planen mot kränkande behandling

För att förebygga och förhindra kränkande behandling och diskriminering upprättas årligen, i varje särskild verksamhet, en plan mot kränkande behandling och diskriminering. Planen är aktuell i skolans dagliga arbete och utformas utifrån vår unika verksamhets behov.

Planen mot kränkande behandling innehåller:

- en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av våra elever,
- en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året, och
- en redogörelse för hur de planerade åtgärderna i föregående års plan mot kränkande behandling har genomförts.

Planen innehåller rutiner för att hantera ingripanden i akuta situationer. I det inkluderas ansvarsfördelning och rutiner för anmälning, utredning och dokumentation. Vidare innehåller planen information om verksamhetens främjande och förebyggande arbete.

Planen mot kränkande behandling upprättas, följs upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna, personal och vårdnadshavare vid Ulriksdalsskolan.

1.3 Ulriksdalsskolans arbete för att aktivt motverka diskriminering

Skolan arbetar hela tiden för att motverka diskriminering och förhindra trakasserier och sexuella trakasserier som en del i verksamhetens systematiska kvalitetsarbete. Arbetet sker i fyra steg genom att

1. undersöka risker för diskriminering och repressalier (dvs. händelser som kan ses som hämndaktioner eller straff) samt andra hinder för enskilda elevers lika rättigheter och möjligheter i verksamheten,
2. analysera orsaker till upptäckta risker och hinder,
3. vidta främjande och förebyggande åtgärder samt
4. följa upp och utvärdera åtgärderna.

Alla delar av det fortlöpande arbetet dokumenteras och i alla delar samverkar skolan med elever och personal.

Information om likabehandlingsplan:

Begreppet likabehandlingsplan ersattes år 2017 i diskrimineringslagen med ett dokumentationskrav. Dokumentationskravet innebär att skolan skriftligen ska dokumentera arbetet med aktiva åtgärder. Dokumentationen innehåller en redogörelse för alla delar av arbetet som rör aktiva åtgärder, redogörelser av åtgärder som planeras och vidtas samt hur samverkansskyldigheten fullgörs. Dokumentationen enligt diskrimineringslagen och planen mot kränkande behandling enligt skollagen sker i detta dokument.

I arbetet med att motverka diskriminering ligger att skolan tar fram riktlinjer för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier. Dessa följs upp och utvärderas. Skolans riktlinjer för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier finns under avsnitt 4.

1.4 Systematiskt och målinriktat arbete

Skolan bedriver ett systematiskt och målinriktat arbete för att förhindra kränkande behandling och diskriminering. I det arbetet ingår att kartlägga verksamhetens nuläge och identifiera risk för när och var elev blir utsatta för kränkande behandling och diskriminering. I kartläggningen ingår även att följa upp förra årets planerade aktiviteter.

När kartläggningen är genomförd görs en analys och bedömning av uppgifter som framkommit för att kunna planera in vilka aktiviteter som vi ska genomföra i syfte att förbättra kvaliteten i verksamheten och förhindra kränkande behandling och diskriminering. Aktiviteterna genomförs sedan i enlighet med planeringen.

1.5 Främja, förebygga och åtgärda

Skolan arbetar främjande, förebyggande och åtgärdande för att förhindra att kränkande behandling, diskriminering och trakasserier uppstår.

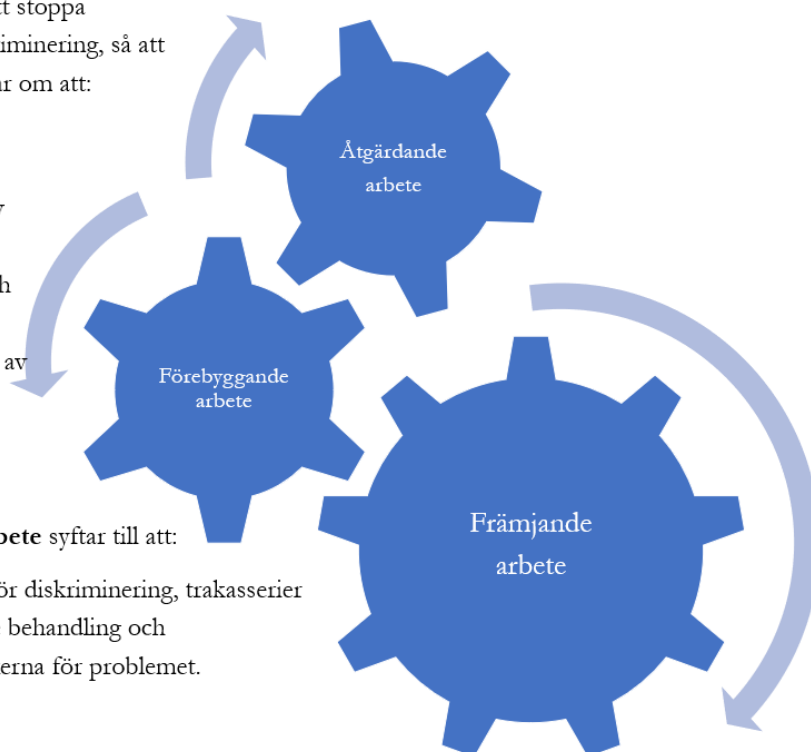
Främjande arbete tar alltid sikte på det positiva och pågår alltid utan förekommen anledning. Det främjande arbetet är fundamentalt för all skolverksamhet, är ständigt en del i undervisningen och pågår kontinuerligt. Det förebyggande arbetet tar sikte på risker för problem och handlar om att vi undersöker och följer upp verksamheten ur olika perspektiv. Det åtgärdande arbetet sker när någonting har hänt som skolan måste stoppa och hantera så att det inte sker igen.

Åtgärdande arbete syftar till att stoppa kränkande behandling och diskriminering, så att det inte händer igen. Det handlar om att:

- ha rutiner för skydd
- utreda förhållandena
- rapportera kränkningar av olika slag
- informera barn/elever och vårdnadshavare
- ha rutiner för tillämpning av disciplinära åtgärder.

Förebyggande arbete syftar till att:

- avvärja risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling och
- tar sikte på riskerna för problemet.

Främjande arbete syftar till att:

- förstärka respekten för allas lika värde
- omfattar alla diskrimineringsgrunderna
- riktas mot alla och bedrivs utan förekommen anledning samt
- är en naturlig del i det vardagliga arbetet.

2. Kartläggning och utvärdering

2.1 Beskrivning av kartläggningen

I november 2022 genomfördes den årliga Friendsenkäten av eleverna på Ulriksdalsskolan. Enkäten undersöker elevernas mående i skolmiljön. Enkäten visar att eleverna i årskurs F-3 trivs på skolan i mycket hög utsträckning samt har kompisar att leka med och vuxna att prata med när det behövs. Toaletten är den plats där elever i årskurs F-3 uppger att de känner sig otrygga.

I årskurs 4-6 känner sig tre fjärdedelar av elever sig trygga i skolan. Ungefär lika stor andel upplever att det finns en vuxen på skolan att prata med vid behov. Endast 40% av eleverna i 4-6 tycker att de vuxna gör tillräckligt för att skapa bra stämning på skolan. Även i årskurs 4-6 upplevs toaletterna som den mest otrygga platsen men även omklädningsrummen på idrotten upplevs som relativt otrygga.

I årskurs 7-9 upplever 79% av eleverna att de är trygga i skolan och 72% av eleverna upplever en bra stämning i klassen. Endast 47% av eleverna upplever att det finns en vuxen på skolan att prata med om man skulle ha blivit illa behandlad.

På mellanstadiet uppger ungefär 20% av eleverna att de blivit utsatta för kränkningar senaste året och på högstadiet nästan 25%.

De flesta kränkningar som uppstår är kopplade till diskrimineringsgrunderna. De flesta kränkningar är verbala och upplevs handla om etnicitet, sexuell läggning och funktionsnedsättning men även religiösa kränkningar, HBTQ och könsrelaterade kränkningar.

Anmärkningsvärt ur Friendsenkäten är att ungefär 40% av eleverna i mellan och högstadiet inte upplever att vuxna på skolan alltid agerar när de får veta att någon elev blir illa behandlad.

10 elever i årskurs 4-6 upplever att de blivit mobbade av andra elever under det senaste året. 4 av dessa elever uppger att mobbningen har pågått längre än ett år. I årskurs 7-9 uppger 17 elever att de blivit mobbade av andra elever det senaste året. 8 av dessa 17 elever upplever att mobbningen pågått ett år eller längre. Mobbningen har dock inte ökat i jämförelse med föregående års kartläggning.

Även Skolinspektionens skolenkät och kommunens brukarundersökning kartlägger elevernas upplevelse av trygghet och studiero. I årskurs 3 upplever eleverna att tryggheten har sjunkit jämfört med föregående år. Det är också många fler elever som uppger att det finns elever som de är rädda för på skolan. Även i brukarundersökningen uppger eleverna i årskurs 3 att det finns vuxna till hands vid behov. Eleverna uppger dock att de känner sig trygga i skolan i stor utsträckning.

Eleverna i årskurs 5 känner sig trygg i skolan och upplever att vuxna agerar om någon elev blir illa behandlad. Däremot upplever de i ganska låg utsträckning att vuxna har koll på vad som händer på rasterna.

I årskurs 8 har värdena kopplat till trygghet ökat dock upplever eleverna i låg grad att vuxna har koll på vad som händer på rasterna och agerar när de ser att någon elev blir illa behandlad.

Enligt statistiken i Draft It har skolan haft 43 ärenden under förra läsåret. Ungefär tre fjärdedelar av alla kränkningar sker av pojkar och mellan pojkar. De flesta kränkningar skedde i mellanstadiet.

2.2 Utvärdering av föregående års plan, vidtagna aktiviteter/åtgärder samt riktlinjer/rutiner för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier

Under läsåret 22/23 hade Ulriksdalsskolan hade fokus på att alla klasser skulle ha ett aktivt förebyggande värdegrundsarbete varannan vecka på mentorstiden. Arbetet har fungerat väl på låg och mellanstadiet medan mentorerna i högstadiet upplevt att det varit svårt att hinna med på mentorstiden då det är mycket annat som ska avhandlas. För att förbättra rasterna för eleverna på högstadiet skapades ett café med utlåning av spel under lunchrasten. Under läsåret pågick också förberedelse med elever, vårdnadshavare och pedagoger för att skapa en mobilfri skola i syfte att öka elevernas fokus på undervisningen samt minska kränkningar under skoltid.

Föregående läsår genomfördes ett pilotprojekt i psykisk hälsa för årskurs 4 och 7. Årskurs 4 och 7 valdes ut eftersom eleverna precis har genomfört en stadiövergång och har varit de elever som tidigare signalerat mest stress och otrygghet. Projektet har gett god effekt men utvärderingarna visar att årskurs 7 har haft svårt att genomföra projektet då mentorerna inte alltid träffar sina elever mer än på mentorstiden. I årskurs 4 har projektet fungerat bra och gett god effekt på elevernas mående och övergången till årskurs 4 har fungerat bra. En framgångsfaktor har varit att mentorerna ansvarar för elevernas undervisningen under stora delar av skoldagen och kan därmed arbeta med projektet även på andra tider än mentorstiden kopplat till SO och NO. Inför läsåret 23/24 kommer projektet implementeras i hela mellanstadiet.

3. Analys och bedömning

3.1 Analys av kartläggningen

Analysen av kartläggningen visar att eleverna inte upplever att de vuxna alltid agerar när de ser att någon elev behandlas illa. Vuxna uppger dock att de agerar. En anledning till att eleverna inte upplever att vuxna agerar kan vara för att de inte alltid ser att vuxna har gjort några åtgärder. Vuxna behöver bli bättre på att återkoppla till eleverna att de har agerat även om de inte alltid kan berätta detaljer kring hur.

Under läsåret 22/23 har skolan haft utmaningar med kränkningar, särskilt i mellanstadiet. Inför läsåret 23/24 har skolan vidtagit åtgärder för att förbättra tryggheten där.

Som en del i det förebyggande arbetet behöver skolan fortsätta med att skapa meningsfulla raster för elever i alla åldrar.

3.2 Verksamhetens behov

Inför läsåret 23/24 har verksamheten behov av att fortsätta det förebyggande värdegrundsarbetet i alla årskurser. Skolan behöver fortsätta utveckla rastverksamheten i alla stadier för att skapa meningsfulla raster. Skolan behöver fortsätta det förebyggande arbetet för att skapa god psykisk hälsa hos eleverna, särskilt i mellanstadiet. Skolan behöver säkerställa tryggheten på mellanstadiet. Aktiviteter för att möta verksamhetens behov återfinns i avsnitt 5.

4. Riktlinjer för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier

Inför framtagandet av riktlinjer för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier har eleverna varit delaktiga genom att de fick uppdraget att på klassrådet prata om vad skolan kan göra för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier. Därefter fick elevrådsrepresentanterna ta med sig klassens åsikter till ett elevråd där elevrådet tillsammans diskuterade vilka aktiviteter som bör finnas med i planen under läsåret. Ulriksdalsskolan har nolltolerans mot trakasserier och sexuella trakasserier. Skolan arbetar kontinuerligt med värdegrundsarbete samt har ett systematiskt arbete med undervisning om sexualitet, samtycke och relationer för att förebygga och förhindra att trakasserier och sexuella trakasserier uppstår. Skolan ser också till att alla elever känner sig trygga med vem de kan vända sig till om de blir utsatt samt ser till att personalen vet hur de ska agera om de får kännedom om att en elev blivit utsatt.

5. Planering av aktiviteter/åtgärder

5.1 Främjande aktiviteter/åtgärder

Psykisk hälsa åk 4-6

Under läsåret 22/23 genomfördes ett pilotprojekt i åk 4 och 7 i syfte att förebygga psykisk ohälsa. Utvärderingen av projektet visar att det passar bättre i årskurs 4-6 eftersom det är samma lärare under stora delar av dagen samt att det arbetet blir en förberedelse inför årskurs 7.

Under läsåret kommer årskurs 4-6 att arbeta med sex olika teman, två i varje årskurs under mentorstiden samt i lämpliga ämnen i enlighet med läroplanen. En styrgrupp bestående av psykolog, skolsköterskor och kuratorer ansvarar för att skapa innehållet i lektionerna. Biträdande rektor är styrgruppens ledare och sammankallar till möten. Tider för samarbete med lärarna finns utlagda i skolans kalendarium för att skapa förutsättningar för arbetet.

Eleverna och pedagoger ska få undervisning om kränkande behandling, diskriminering, mobbning och sexuella trakasserier. Utbildningen ska också innehålla information om vart eleverna kan vända sig om de har blivit utsatta.

Ansvarig: Katarina Hagman, biträdande rektor/Sofia Nybom, rektor

Tidsperiod: 230814-240621

Uppföljning/utvärdering: Sker inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet samt efter varje avslutat arbetsområde.

5.2 Förebyggande aktiviteter/åtgärder

Under läsåret 22/23 har skolan i olika grupper arbetat med formerna för att införa en mobilfri skola. Bakgrunden till införandet är dels det fokus som mobiltelefonerna tar från elevernas lärande samt kränkningar och diskriminering som sker på skolans område kopplat till fotografering och filmer som sedan lägga upp på sociala medier.

Under året har skolledning, pedagoger, elevråd och skolråd arbetat med frågan. Ett uppehållsrum har skapats för elever i högstadiet för att eleverna ska ha något att göra under rasterna istället för att använda sina mobiltelefoner. Telefonerna kommer att lämnas in på första lektionen och återfås på skoldagens sista lektion. De kommer vara inlåsta under hela skoldagen. Ett regelverk kring mobilerna kommer att tas fram till skolstart.

Ansvarig: Sofia Nybom, rektor

Tidsperiod: 230814-240621

Uppföljning/utvärdering: Uppföljning sker löpande på högstadiets elevråd, skolrådet tillsammans med vh samt inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

5.3 Åtgärdande aktiviteter/åtgärder

Se över tryggheten i omklädningsrummet i idrottshallarna.
Ansöka om kameraövervakning.

Ansvarig: Rektor

Tidsperiod: läsåret 23/24

Uppföljning/utvärdering:

6. Delaktighet i kartläggning, analys/bedömning och planering

All personal har tagit del av aktiviteterna i planen.
Aktiviteterna har presenterats för vårdnadshavare på föräldramöte i september.
På skolrådet har vårdnadshavarna fått en genomgång av aktiviteterna samt en utbildning i vad kränkningar och diskriminering innebär.
Eleverna har fått information om aktiviteterna via elevrådet. På klassrådet har de fått fundera över vad skolan kan göra för att förebygga kränkningar och diskriminering för att sedan ta med sig till elevrådet där förslag har tagits med i planen.

7. Implementering av planen i daglig verksamhet

Eftersom aktiviteterna i planen är en del av skolans dagliga arbete så sker implementeringen hela tiden i undervisningen och i det sociala arbetet med eleverna. Eleverna har fått aktiviteterna presenterade via elevrådet. Vårdnadshavarna har fått aktiviteterna presenterade på höstterminens föräldramöte. Medarbetarna fick aktiviteterna presenterade under uppstartsdagarna samt under APT när elevernas åsikter kommit in.

Mall för plan mot kränkande behandling fastställd av barn- och utbildningsförvaltningen 2023-06-15

Bilaga - Interna rutiner vid kränkande behandling och diskriminering mellan barn-barn/elev-elev

1. Inledning

I skollagen (2010:800) finns bestämmelser om nolltolerans mot förekomst av kränkande behandling i våra förskolor och skolor. Liknande bestämmelser om nolltolerans mot diskriminering finns i diskrimineringslagen (2008:567). Det framgår att det inom ramen för varje särskild verksamhet ska bedrivas ett målinriktat arbete/arbete med aktiva åtgärder för att motverka kränkande behandling och diskriminering av barn och elever. Om kränkande behandling eller diskriminering ändå förekommer ställer skollagen och diskrimineringslagen krav på att förskolan/skolan skyndsamt ska vidta åtgärder för att få kränkningen/diskrimineringen att upphöra.

1.1 Definition

Enligt skollagen är kränkande behandling ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen kränker ett barns eller en elevs värdighet.¹ Kränkande behandling kan vara synlig eller dold. Den kan utföras direkt i verksamheten men även per telefon eller internet. Med kränkande

---

¹ 6 kap. 3 § skollagen

behandling menas till exempel nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjliganden, fysiskt våld, utfrysning eller hot.²

Enligt diskrimineringslagen definieras diskriminering som att en elev missgynnas och att det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Det finns olika former av diskriminering, det vill säga hur diskriminering kan yttra sig/framträda. De olika formerna av diskriminering är trakasserier, sexuella trakasserier, direkt diskriminering, indirekt diskriminering, bristande tillgänglighet och instruktioner att diskriminera.³

1.2 Det främjande, förebyggande och förhindrande arbetet

Av skollagens 6 kapitel och diskrimineringslagens 3 kapitel framgår att huvudmannen ska se till att det genomförs aktiva åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.⁴

Som en del av det främjande och förebyggande arbetet mot kränkande behandling ska huvudmannen se till att det årligen upprättas en plan mot kränkande behandling. I planen ska även arbetet med aktiva åtgärder mot diskriminering dokumenteras.⁵ Planen bör bland annat innehålla rutiner för personalens agerande, anmälningrutiner för elever och vårdnadshavare, ansvarsfördelning samt hur händelser ska utredas, dokumenteras och åtgärdas.⁶

Det är viktigt att skolan arbetar förebyggande. Skolan ska förhindra de risker som framkommer av skolans kartläggning av skolans otrygga områden.

1.3 Det åtgärdandet arbetet

Om kränkande behandling eller diskriminering ändå sker ska skolan se till att det upphör. Av skollagens bestämmelser framgår att lärare eller annan personal är skyldig att anmäla till rektor om en elev blivit utsatt för kränkande

---

² Skolverkets allmänna råd, ”Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling” s. 9

³ 1 kap. 4-5 §§ diskrimineringslagen

⁴ 6 kap. 7 § skollagen och 3 kap. 1 § diskrimineringslagen

⁵ 4 kap. 2 § diskrimineringslagen

⁶ 6 kap. 8 § skollagen och 3 kap. 2 § diskrimineringslagen

behandling i samband med verksamheten. Rektor ska i sin tur anmäla till huvudmannen som är skyldig att se till att ärendet utreds skyndsamt. Samma krav på utredning framkommer i diskrimineringslagen. Vid konstaterande att en elev har utsatts för kränkningar ska huvudmannen vidta de åtgärder som krävs för att förhindra kränkande behandling i framtiden.⁷

Vid en akut situation eller för att åtgärda systematiskt upprepade kränkningar eller diskriminering kan rektor och lärare vidta omedelbara och tillfälliga åtgärder. Detta för att garantera eleverna trygghet. Det innebär att skolan kan tillämpa disciplinära åtgärder som ett led i att få stopp på kränkningar som stör andra elevers trygghet och studiero. Utvisning ur undervisningslokalen, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig placering utanför den ordinarie skolenheten, placering utan tidsbegränsning vid annan skolenhet, omhändertagande av föremål samt avstängning får aldrig användas som bestraffning.⁸ Utvisning, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig placering vid annan skolenhet och avstängning ska alltid skriftligen dokumenteras.⁹

Vid återkommande signaler om att en elev blir utsatt för kränkande behandling eller diskriminering ska skolan göra en kartläggning kring elevens skolsituation. Parallellt ska även den elev som utsätter utredas om det bedöms att eleven upprepade gånger stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse.¹⁰ Detta för att klarlägga orsakerna till den uppkomna situationen. Skolan ska därefter genomföra åtgärder för att se till att den som utsätter upphör med sitt beteende och för att se till att utsatt elev får en trygg skolgång. Åtgärderna ska följas upp. Om den som blir utsatt eller den som utsätter uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation ska eleverna utredas för särskilt stöd och åtgärderna ska antecknas i ett åtgärdsprogram.¹¹

2. Interna rutiner (anmälan, utredning, uppföljning)

ANMÄLAN

1. Personal som får kännedom om att en kränkning/diskriminering skett ska skyndsamt anmäla det till rektor. Rektor som får kännedom om att

---

⁷ 6 kap. 10 § skollagen och 2 kap. 7 § diskrimineringslagen

⁸ 5 kap. 6 § skollagen, prop. 2009/10:165 s. 326

⁹ 5 kap. 7-8 och 24 §§ skollagen

¹⁰ 5 kap. 9 § skollagen

¹¹ 3 kap. 7-9 §§ skollagen

en kränkning/diskriminering skett ska skyndsamt anmäla det till central förvaltning (huvudmannen).

Utgångspunkten om en anmälan ska upprättas eller inte är barnet/elevens egen upplevelse och att kränkningarna har en koppling till verksamheten (kan alltså handla om skolgård eller internet). När personalen får kännedom om händelsen ska det anmälas. Kännedom kan personalen få genom barnet/eleven själv, genom iakttagelser eller information från barn/elevs vårdnadshavare. Således kan anmälningsskyldigheten aktualiseras om uppenbara kränkningar uppmärksammas utan att utsatt barn/elev ger uttryck för att det skett en kränkning, ex. ett barn i förskoleklass blir utsatt för fysiskt våld men kan inte ge uttryck för att det känner sig kränkt.

Anmälningsskyldigheten uppfylls genom att personal (lärare, rektor, annan) som får kännedom om kränkande behandling/diskriminering upprättar en anmälan i verksamhetssystemet Draftit.

En anmälan upprättas för respektive elev som blivit utsatt!

2. Av anmälan bör det framgå svar på följande frågor:
  - Framgår det vad som har hänt?
  - Framgår det vem som blivit drabbad och vem som har utsatt?
  - Framgår det när det har hänt?
  - Framgår det vart det har hänt?
  - Framgår det om någon annan än den drabbade sett händelsen?

UTREDNING

3. Rektor, eller den som rektor utser, utreder händelsen och informerar vårdnadshavare för berörda barn/elever om händelsen.
4. Kränkningen eller diskrimineringens art avgör i vilken omfattning utredningen ska ske men om anmälan saknar svar på ovan ställda frågor så bör utredningen i vart fall medföra svar på dessa.
5. Dokumentera utredningen noggrant i Draftit.

Exempel på utredningsinsatser:

- Samtalat med alla inblandade (Gör alltid en bedömning av barnets rätt att komma till tals. Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad¹²)
- Samtalat med personal som sett händelsen eller hört om den
- Samtalat med vårdnadshavare kring barnet/elevens mående
- Analys kring varför situationen uppstått, ex. ”Många elever i olika åldrar vistas vid fotbollsplanen och lärare/personal upplever att det är svårt att ha översikt över vilka händelser som uppstår.”

Att tänka på:

Undvik att skriva att situationen beror på ett visst barn/elevs egenskaper eller person. Ex. skriv inte ”Anna är väldigt utåtagerande och slår ofta andra barn utan anledning”, skriv istället ”Att Anna slog Vera inträffade oförutsett och utan direkt anledning”.

ÅTGÄRDER

6. Visar utredningen att eleven blivit utsatt för kränkande behandling/diskriminering?

Om ja --> Gå vidare till punkt 7.

Om nej --> Gå vidare till punkt 8.

---

¹² Artikel 12, Barnkonventionen

7. Är uppgifterna så allvarliga att andra myndigheter som exempelvis Socialtjänsten, Polisen etc. behöver kontaktas?

Om ja --> samverka med lämpliga myndigheter och informera vårdnadshavare. Gå sedan vidare till punkt 8.

Om nej --> Gå vidare till punkt 8.

8. Föranleder utredningen en annan utredning på grund av upprepade ordningsstörningar eller om stödbehov för elev?

Om ja --> inled även sådan utredning, samverka med elevhälsan och elevens vårdnadshavare. Gå sedan vidare till punkt 9.

Om nej --> gå vidare till punkt 9.

9. Dokumentera vilka åtgärder som skolan har vidtagit eller kommer att vidta för att få den kränkande behandlingen/diskrimineringen att upphöra i Draftit. Om utredningen **inte** visar på kränkande behandling ska det också dokumenteras (se exempel nedan) då händelsen ändå kan leda till att skolan behöver sätta in åtgärder.

Observera att om du fyller i "Detta är inte en kränkning" i Draftit så kommer inte rutorna "Åtgärder" och "Uppföljning" att dyka upp. Skriv då in åtgärder och uppföljning i rutan för utredning istället. Detta är under utveckling till nästa system.

10. Delge barn/elev/vårdnadshavare om utredning och beslutad handlingsplan. Det är frivilligt för rektor på vilket sätt vårdnadshavarna delges utredningen, muntligt/skriftligt. De har dock som huvudregel rätt att få ut den i sin helhet med hänvisning till partsinsyn i 10 kap. 3 § OSL. Undantag från utlämning är om det är av "synnerlig vikt" att inte uppgifterna röjs, ex. skyddade personuppgifter.

Observera! Viktigt att ta hänsyn till barn och elevers ålder.

Sekretess till skydd för enskild gäller, om den enskilde är underårig, även i förhållande till dennes vårdnadshavare enligt 12 kap. 3 § OSL

om inte vårdnadshavaren i den utsträckning denne enligt 6 kap. 11 § föräldrabalken har rätt och skyldighet att bestämma i frågor som rör den underåriges personliga angelägenheter. Ju äldre barnet/eleven är, desto mindre frågor har en vårdnadshavare rätt att bestämma i och då gäller sekretess gentemot vårdnadshavaren.¹³

Vid sekretessfrågor kan registrator kontaktas för stöd.

UPPFÖLJNING

11. Dokumentera hur ärendet och beslutade åtgärder följts upp och om den kränkande behandlingen/diskrimineringen upphört i Draftit.

AVSLUTA ÄRENDE I DRAFTIT

12. Skicka ärendet för godkännande av rektor.
13. När godkännande skett av rektor avslutas ärendet av förvaltningen.

Att tänka på:

Alla delar, det vill säga anmälan, utredning, åtgärder och uppföljning ska vara ifyllda innan ärendet skickas för godkännande. Även om utredningen inte visat på någon kränkning så ska alla delar dokumenteras men då i rutan för "Utredning".

Exempel på dokumentation vid en icke-kränkning:

Anmälan – "Anna Andersson i 9B fick ett C i betyg och ifrågasatte detta inför hela klassen och upprepade att hon kände sig kränkt."

Utredning – "Händelsen skedde på matematiklektionen inför samtliga klasskamrater idag onsdag 11/11 kl. 09.00. Flera av klasskamraterna reagerade på elevens reaktion och bad henne lugna ner sig. Klassläraren ledde ut eleven och pratade med henne direkt."

Åtgärd – "Läraren förklarade varför eleven fått ett visst betyg direkt på platsen vilket eleven accepterade och de kunde fortsätta lektionen. Rutinerna vid utlämning av betyg har ändrats så att

SOLNA STAD
